

Prot. bil. L

Synemännens utlåtande

avgivet vid syneförrättning enligt vattenlagen avseende företag för torrläggning av vattenskadad mark, genom sänkning av sjön Gnötlen, tillhörande byarna Ormestorp, Gnöttlerum, Långersudda, Ungerberg, Tomtåkra m. fl. i Vena socken av Kalmar län.

Mom. 1.Förordnande.

Den 1 november 1924 utfärdade länsstyrelsen i Kalmar län förordnande för t. f. lantbruksingenjören M. Lingström att på ansökan av delägarna S. A. Johansson, Emil Nilsson, Albin Eriksson, S. A. Nilsson, Edvard Petersson, S. O. Carlsson och Johan Karlsson alla från Ormestorp samt Emil Nilsson, Sven Olsson och Emil Eriksson alla från Gnöttlerum och K. E. Larsson från Långersudda ifrågasvarande förrättning i laga ordning verkställa och fullborda, detta förordnande har sedan, den 12 november 1924, transporterats å extra lantbruksingenjören Carl Berner samt den 18 april 1925 å lantbruksingenjören T. Jonzon.

Mom. 2.Företagets ändamål, omfattning och läge.

Företaget avser torrläggning av 18,73 hektar åker samt 30,59 hektar och annan mark äng. Torrläggningen skall åstadkommas till sådant djup, som

kan ernås genom sänkning av utfallet från sjön Gnötlen till det
djup, som järnvägstrumman vid 2+72 efter fördjupning till +5,014 tillåter eller till en beräknad
medelvattenhöjd av +5,50. Avloppet är å plan- och profilritningarna
betecknat med bokstäverna A-B med en längd av omkring 900 meter.

Förutom detta dike hava sökandena yrkat på upptagande av ytterligare
5 st. diken å kartan betecknade med bokstäverna C-D-E-F, D-G, E-H,
I-K och L-M. Företaget är beläget inom det nederbördsområde som i
K. K. den 13 april 1922 betecknats med n:r 74 . I övrigt hänvisas
beträffande läget till bilagda översiktskarta.

Mom. 3.

Laga hinder m.m.

Emot förrättningsens handläggande och avslutande har något laga hin-
der icke blivit anmält och har dylikt hinder ej heller av synemän-
nen kunnat utrönas. Skyldighet för icke sökande föreligger att del-
taga i kostnaderna för företaget på grund av bestämmelserna i vatten-
lagens 7 kap. 44 § enär på sökandenas fastigheter faller mer än
hälften av den beräknade båtnaden eller 7 1/2 %.

Mom. 4.

Företagets beskaffenhet.

Företaget är att hänföra till vattenavledning varom stadgas i 7 kap.
37 § vattenlagen.

Mom. 5.

Fall, vattenmängd, dimensioner m. m.

Av plan- och profilritningarna framgår att avloppet från sjön utlagts med en bottenlutning av 0,5:1000, med en bottenbredd av 1,0 meter, och en släntlutning av 1:1,5. Nederbördsområdet utgör 9,0 kvadratkilometer. Flodvattenmängden är beräknad till 70 sekunder liter per kvadratkilometer eller till 0,63 kubikmeter per sek. Blivande största vattendjup i avloppet är beräknat till 0,65 meter under det att vid medelvatten vattendjupet skulle bli 0,30 meter.

För övriga dikessträckor är nederbördsområdet obetydligt. Bottenbredden å dessa sträckor är 0,30 meter, sidolutningen 1:1,25 och bottenlutningen 0,5:1000.

Mom. 6.

Uppskattnng av båtnaden.

Synemännen hava för utrönande av värdet av den genom företaget uppkommande båtnaden uppskattat marken i dess skick före företagets utförande som ock i det skick varl marken väntas komma efter företagets utförande. Fördenskull har planritning upprättats över det vattenskadade området varjämte markernas höjdläge utrönts genom avvägning. Höjdläget är å kartan utsatt med blå siffror. Som vattenskadad har den mark intagits som ej varit torrlagd till 1,2 meters djup. I övrigt hänvisas till den upprättade värderingslängden.

Mom. 7.Broar.

Företaget medför byggande av broar vid punkterna 0+80, 2+38 och 4+89 å sträckan A-B, 11+17 och 15+70 å sträckan C-D-E-F samt en å sträckan D-G I-K. Dessa broar skola byggas enligt uppgjorda ritningar.

Vestervik-Hultsfreds järnväg går över avloppet vid punkt 2+72 å sträckan A-B. Enär här endast upprensning ifrågakommer torde bron kunna bibehållas.

Mom. 8.Framtida underhållet.

Beträffande framtida underhållet hänvisa synemännen till 7 kap.

34 § vattenlagen. Kostnaderna för underhållet skola fördelas enligt samma grunder som gälla för deltagande i kostnaderna för arbetets utförande. Rensningar skola verkställas så snart detta visar sig vara av nöden och någon delägare styrker behovet av rensnings utförande. All dämning i avloppet annat än i samband med rensning är förbjuden för såvitt den hindrar den torrläggning som med denna syn avses och under alla förhållanden såframt den ej är lagligen grundad.

Mom. 9.Arbetsplan m.m.

Med stöd av 10 kap. 62 § vattenlagen bestämma synemännen:

att företaget skall benämnas "sjön Gnötlens sänkning av år 1927",

att arbetena må taga sin början omedelbart sedan denna förrätt-

ning vunnit laga kraft och anmälan om styrelsens sammansätt-

ning ingivits till länsstyrelsen i Kalmar län,

att arbetena skola vara fullbordade senast den 1 september 1930

att företaget skall utföras i full överensstämmelse med det upp-
rättade förslaget,

att de ur avloppen uppkastade jordmassorna skola uppläggas där de

orsaka minsta intrång vid sidorna om avloppet dock ej närmare

avloppets kanter än en meter och icke med brantare lutning

mot avloppet än 1:1,

att jordbankarna skola genomgrävas på så många ställen som er-

fordras för ytvattnets avrinnande, dock på minst var 50 meter,

att avsyning av arbetena skall verkställas av statens lantbruks-

ingeniör i Kalmar län och åligger det den blivande arbets-

styrelsen att till denne göra anmälan när företaget är ut-

fört och besiktning tidigast kan ske,

att de fixpunkter som inhuggits i jordfasta stenar eller berg,

och vilkas läge i plan och höjd framgå av ritningarna icke

få rubbas,

att om åsämjande ej träffas, arbetena skola bortlämnas på en-

treprenad.

Mom. 10.Ersättningar.

Såvitt vederbörande jordägare ej annorledes bestämma stadga syne-
 männen med stöd av 7 kap. 5 §, 9 kap. 49 § och 10 kap. 64 § vatten-
 lagen dels att ersättning för jord som åtgår till utvidgande av
 diket skall utgå i överensstämmelse med den upprättade och bilagda
 jordersättningslängden, dels ock att ersättning för jord, som åtgår
 till jordupplag skall ersättas efter jordens fulla värde efter före-
 taget sådant detta värde är upptaget i värderingslängden. De belopp
 som skola utgå som ersättning för jordupplag skola efter uppmätning
 och sedan företaget blivit fullbordat men innan jordvallarna bli-
 vit borttagna uträknas av tvenne ojäviga män eller om någon del-
 ägare det fordrar av statens inom länet tjänstgörande lantbruks-
 ingenjör. Dessa ersättningsbelopp skola gäldas av delägarna efter
 samma grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för före-
 tagets utförande. Ersättning för jordupplag medför dock ej dik-
 ningsföretagets äganderätt till jorden utan utgör ersättnings-
 beloppet endast ersättning för det intrång jordägaren lider genom
 jordvallarnas uppläggande å hans mark. Borttager jordägaren själv
 vallarna äger han sålunda sedan bruka jorden men är skyldig att vid
 rensningar ånyo tåla jordvallars uppläggande. Har jordägaren själv
 bortfört vallarna och icke tagit ersättning enligt vad ovan blivit

angivet äger han efter företagens rensning fordra ersättning enligt enahanda grunder för det område som tagits i anspråk för vallars uppläggande vid rensningen.

I syneprotokollets paragraf 5 hava ägaren till Hristinebergs gård fru Hedenberg samt delägarna Oskar Lindgren, Adele Olsson, Emil Nilsson och Albén Eriksson yrkat på att torrlägningsföretaget som sådant skulle ansvara för att vattentillgång för betesdjuren efter sänkningen icke komme att minska.

Synemännen hava icke kunnat erhålla visshet om i vilken omfattning sådan vattentillgång redan nu förefinnes och om icke redan nu vid lågvatten vattentillgången kan hava varit obetydlig. Synemännen anse det icke osannolikt att vattentillgången i närliggande beteshagar kan komma att minska vissa tider av året, men kunna däremot icke före företagets utförande med säkerhet beräkna huru härmed kommer att förhålla sig. Sänkingsåtgärden är emellertid av så ringa omfattning att det icke kan anses bliva någon oöverkomlig svårighet att fördjupa de nu i betesmarken befintliga hålorna, eller fördjupa diken från betesmarken ut i sjön så mycket att djuren kunna finna tillgång till vattningsplatser. Skulle efter företagets utförande någon delägare kunna påvisa att vattentillgången lidit så att några åtgärder till förbättrande av densamma är nödvändig skall det åligga delägarna i företaget att efter samma grunder som gälla för sänk-

ningsarbetets utförande bekosta sådan här ovan antydd åtgärd,

som kan vara ägnad att upphäva de olägenheter, som i berörda

avseende genom sänkingsarbetet, kunna hava uppstått.

På grund av yrkandet i paragraf 8 av syneprot-

tokollet om rätt för delägarna i Ormestorps by att utdika över

den s.k. "hopamarken" hänvisa synemännen till bestämmelserna i

7 kap. 1§ vattenlagen, enligt vilken var och en äger rätt dika

sin mark jämväl över annans mark, ehuru väl skada och intrång

skall ersättas.

Skulle genom företagets utförande skada eller in-

trång vilket synemännen ej förutsett, vållas någon, äger denna att

inom 5 år räknat från i detta utlåtande eller sedermera i anled-

ning av sökt anstånd bestämda tiden för företagets fullbordan,

till Söderbygdens vattendomstol ingiva sina ersättningsanspråk.

Mom. 11.

Styrelse för företaget.

Synemännen uppdraga åt lantbrukaren Sven August Johansson, Ormes-

torp adr. Hultsfred, att i föreskriven ordning utfärda kallelser

till sammanträde för val av styrelse för företaget. Kallelse till

sammanträde skall enligt 64 § 7 kap. vattenlagen antingen skrift-

ligen delgivas samtliga delägare i företaget minst en vecka före

sammanträdet eller ock minst fjorton dagar förut kungöras i Vena

sockens kyrka samt minst en av ortens tidningar. Beträffande sam-

manträdet, skall i tillämpliga delar gälla föreskrifterna i 22 §

3 kap. vattenlagen. Anmälan om styrelsens sammansättning skall ingivas till Länsstyrelsen i Kalmar län.

Synemännen uppdraga åt lantbrukaren Sven August Johansson, att som ägare till 1/6 mantal nr 1³ Ormestorp, förvara till förrättningen hörande handlingar och ritningar och skola dessa handlingar och ritningar förvaras å nyssnämnda fastighet.

Mom. 12.

Utlåtandets underställande.

Enligt bestämmelserna i 7 kap. 45 § vattenlagen skall detta utlåtande underställas Söderbygdens vattendomstols prövning.

Mom. 13.

Kostnadernas fördelning.

Företaget utgör en samfällighet utan avdelningsbildning och skola delägarna med nedan nämnda undantag taga del i alla med företagets utförande förenade kostnader ävensom i underhållet. Den som icke är sökande till företaget eller likställd med sökande är icke pliktig deltaga i kostnaderna för utförandet med högre belopp än som svarar mot den båtnad hans jord genom företaget beredes. Kostnaderna för denna förrättning skola förskjutas av sökandena och fördelas mellan delägarna enligt de grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företagets utförande.

Mom. 14.Arbete som tillkommer järnvägens ägare.

På grund av bestämmelserna i 7 kap. 9 och 10 paragraferna ligger det ägarer till järnvägen Västervik-Hultsfred att såväl utföra som bekosta borttagandet av berget under trumman vid punkt 2+72 i enlighet med det upprättade förslaget. Vid detta arbetes utförande skola de föreskrifter som eventuellt komma att lämnas av distriktschefen i östra väg- och vattenbyggnadsdistriktet och som avse järnvägens skyddande med hänsyn till trafiksäkerheten lända till efterrättelse.

Mom. 15.Besvärshänvisning.

Missnöje med detta utlåtande eller med förrättningen i övrigt kan anföras genom ingivande av besvärsskrivelse i tre exemplar till Söderbygdens vattendomstol, Stockholm, inom sextio dagar från denna dag räknat. I besvären skola fullständigt upptagas alla klagandens påstående och skälen härtill, och skola till besvären fogas de handlingar, klaganden vill åberopa till stöd för ändringssökandet. I övrigt hänvisas till 11 kap. 85§ vattenlagen.

Ormestorp den 13 september 1927

Torsten Jönsson
statens lantbruksingeniör.

Anders Falk.
Godman

Carl J. Adolfsen
Godman

Se bilaga sid.	Registernummer	Littera å kartan	Hemmansal	By och jordägare	Sökande och med dem ikskallda	Areal			Markens uppskattade värde	
						Åker	Äng och odlings- mark	Annan mark	Nuvarande värde	Blivande värde
									Kronor	Kronor
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
				Örnfröt		14.52	22.91	5.08	10590.70	15956.-
				Oskar Karlsson			0.20		54.-	60.-
14	Q	1/2		Sonstakerna						
				C. J. Karlsson			0.09		24.30	27.-
16	S	1/8		Wingsberg						
				J. A. Samuelsson			0.02		5.40	6.-
14	T	1/8		Wingsberg						
				John Aug Karlsson			0.16		38.40	48.-
32	U	1/8		Wingsberg						
				Oskar Samuelsson			0.07		16.80	21.-
	V			Wingsberg						
				Laufric till byn			0.06		14.40	18.-
13	X	läng		Långgrundda						
				Emil Jonsson			0.06		12.60	18.-
14	y	"		Långgrundda						
				Emil Larsson	söke	3.13	0.53		1046.-	2416.80
14	Z	1/24		Gröndalen						
				Emil Eriksson	söke	0.46	1.41		595.80	770.-
18	O	1/8		Gröndalen						
				Emil Nilsson	söke	0.62			122.40	540.-
				Summa		18.73	25.51	5.08	12520.80	19880.80

Förbättrings- värde	Andel i kostnaden för syneförrätt- ningen m. m.		Beräknad andel i kostnaden för företags avdelningar, sträckan						Summa delak i företage		
	Kronor	%	Kronor						Kronor		
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
5365.30	72.892	790.31								3557.13	72.
6.-	0.083	0.90								4.05	0.
2.70	0.039	0.42								1.90	0.
0.60	0.010	0.11								0.49	0.
9.60	0.133	1.44								6.49	0.
4.20	0.059	0.64								2.88	0.
3.60	0.052	0.56								2.54	0.
5.40	0.075	0.81								3.66	0.
1370.80	18.617	201.85								908.51	18.
174.20	2.368	25.68								115.56	2.
417.60	5.672	61.50								276.79	5.
7360.-	100.-	1084.22								4880.-	100.

Örnfröt den 13 september 1927
 J. Oskar Jonsson
 Stålm. Landbruksskoleingenjör
 öfver Falke. Carl P. Adolsson